

Revistă lunară de cultură creștină

VESTITORUL

Editată de Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea

Oradea, 27 septembrie

Seria I, Anul XXI, Nr. 15 (299), 2018

PALATUL EPISCOPAL GRECO-CATOLIC DIN ORADEA A ARS

Din sumar:

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* - pag. 3;

Îndemnul Conferinței Episcopale Române cu privire la Referendumul din 6-7 octombrie 2018 - pag. 5; Scrisoarea PSS Virgil Bercea la începutul noului An

Pastoral - pag 15.

Episcopii catolici reafirmă susținerea proiectului de modificare a Constituției României

Referendumul pentru revizuirea Constituției, incendiul care a distrus palatul episcopal din Oradea, tinerii și educația au fost câteva dintre temele abordate de episcopii romano-catolici și greco-catolici din România în cadrul sesiunii plenare a Conferinței Episcopilor din România (CER). Adunarea a avut loc la Șumuleu Ciuc, la Centrul Jakab Antal, în zilele de 18-20 septembrie 2018, fiind găzduită de Arhiepiscopia Romano-Catolică de Alba Iulia. La această sesiune de lucru a participat și noul episcop de Timișoara, Excelența Sa József-Csaba Pál. De asemenea, a participat ca invitat permanent și Episcopul de Chișinău, Excelența Sa Anton Coșa.

La deschiderea lucrărilor a luat parte și Nuntial Apostolic în România, Mons. Miguel Maury Buendía, cu care episcopii au discutat în detaliu despre Vizita „ad limina Apostolorum” pe care ierarhii din România și Republica Moldova o vor face la Roma, în perioada 5-10 noiembrie 2018.

Totodată, episcopii au considerat necesar să transmită un îndemn către preoții și credincioșii catolici din România și toți oamenii de bunăvoință de a participa la Referendumul stabilit în zilele de 6-7 octombrie 2018, pentru modificarea Articolului 48, aliniatul 1, din

Constituția României. Așa cum spuneau și în Scrisoarea deschisă din 04.05.2017, Constituția are menirea de a sta la baza unei legislații adecvate în domeniul familiei în care să fie tutelate drepturile fiecăruia și să fie respectată natura lucrurilor în tradiția creștină; termenul căsătorie neputând fi utilizat decât pentru a defini realitatea uniunii stabile și deschise la viață dintre un bărbat și o femeie.

Episcopii au fost informați despre starea palatului episcopal al Eparhiei Greco-Catolice de Oradea, după incendiul suferit recent, și au discutat despre posibilitățile pe care le au la dispoziție pentru a sprijini refacerea acestuia, manifestând apropierea și susținerea față de Preasfințitul Virgil Bercea.

În cadrul sesiunilor de lucru, episcopii au discutat și unele aspecte referitoare la educație, organizarea Olimpiadelor de Religie Catolică în limba română și maghiară; despre participarea la Sinodul dedicat tinerilor, convocat de Papa Francisc, care se va desfășura în octombrie 2018 la Roma, cu tema „Tinerii, credința și discernământul vocațional”; despre beatificarea, pe 22 septembrie a.c., la Nisiporești (NT), a tinerei Veronica Antal, fecioară martiră, care va deveni astfel o mijlocitoare și un model de trăire a credinței și despre viitoarea beatificare a Episcopilor martiri greco-catolici.

Episcopii au stabilit ca următoarea sesiune plenară a CER să se desfășoare în perioada 7-9 mai 2019, la București, găzduită de Arhiepiscopia Romano-Catolică de București.

Conferința Episcopilor din România îi reunește pe toți episcopii romano-catolici și greco-catolici din România și exprimă unitatea Bisericii locale și comuniunea cu urmașul lui Petru, Sfântul Părinte. Episcopii catolici din România se întrunesc de două ori pe an în sesiune ordinară, primăvara și toamna.

VESTITORUL

P.S.S. Virgil Bercea: Președinte

Redacția și administrația:

Pr. Olimpiu Todorean: redactor coordonator

Ioan F. Pop: secretar de redacție

Colaboratori:

Otilia Bălaș, Ioan Dărăbăneanu, Alin Crețu.

Adresa:

410210 - Oradea, str. Ep. Mihai Pavel, 4;
Tel: 0259.436.492; Fax: 0259.430.509;
E-mail: olimpiu35@yahoo.it; Tel: 0722.450.013

Abonamente: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

Difuzare: Claudiu Boda

Str. Corneliu Coposu nr. 13, Bl. X9, Ap. 8
410445 - Oradea; Tel: 0744.958.932

I.S.S.N. 1454 - 8526

Pr. Francisc UNGUREANU, Secretar General

Alocuțiunea Papei Francisc la Rugăciunea *Angelus* Bolnavul - problemă sau ocazie?

9.09.2018

Iubiți frați și surori, bună ziua!

Evangelhia din această duminică (cf. Mc 7,31-37) prezintă episodul vindecării miraculoase a unui surdomut, făcută de Isus. I-au adus un surdomut, cerându-i să își pună mâna peste el. În schimb, El face asupra lui diferite gesturi: înainte de toate îl duce deoparte departe de mulțime. În această ocazie, ca în altele, Isus acționează cu discreție. Nu vrea să impresioneze mulțimea, nu este în căutarea popularității sau a succesului, ci dorește numai să facă bine persoanelor. Cu această atitudine, El ne învață că binele trebuie făcut fără zgomote, fără ostentație, fără „a suna trâmbița”. Trebuie făcut în tăcere.

Când s-a aflat deoparte, Isus a pus degetele în urechile surdomutului și cu salivă i-a atins limba. Acest gest face trimitere la Întrupare. Fiul lui Dumnezeu este un om inserat în realitatea umană: s-a făcut om, de aceea poate să înțeleagă condiția dificilă a unui alt om și intervine cu un gest în care este implicată propria omenitate. În același timp, Isus vrea să dea de înțeles că minunea are loc din cauza unirii sale cu Tatăl: pentru aceasta, și-a ridicat privirea spre cer. Apoi a suspinat și a rostit cuvântul rezolutiv: „Effată”, care înseamnă „Deschide-te”. Și imediat omul a fost vindecat: i s-au deschis urechile, i s-a dezlegat limba. Vindecarea a fost pentru el o „deschidere” față de ceilalți și față de lume.

Această relatare din Evanghelie subliniază exigența unei duble vindecări. Înainte de toate vindecarea de boala și de suferința fizică, pentru a reda sănătatea trupului; chiar dacă această finalitate nu se poate dobândi complet în orizontul pământesc, în pofida atâtor eforturi ale științei și medicinei. Însă există o a doua vindecare, probabil mai dificilă, și este vindecarea de frică. Vindecarea de frică ce ne determină să îl marginalizăm pe cel bolnav, să îl marginalizăm pe cel suferind, pe cel neputincios. Și există multe moduri de a marginaliza, și cu o pseudo-milă sau cu înlăturarea problemei; rămânem surzi și muți în fața durerilor persoanelor marcate de boli, neliniști și dificultați. De prea multe ori bolnavul și suferindul devin o problemă, în timp ce ar trebui să fie ocazie pentru a manifesta grija și solidaritatea unei societăți față de cei mai slabi.

Isus ne-a dezvăluit secretul unei minuni pe care o putem repeta și noi, devenind protagoniști ai lui „Effată”, ai aceluși cuvânt „Deschide-te” cu care El a redat surdomutului cuvântul și auzul. Este vorba de a ne deschide la necesitățile fraților noștri care suferă și au nevoie de ajutor, alungând egoismul și închiderea inimii. Tocmai inima, adică nucleul profund al persoanei, este aceea pe care Isus a venit să o „deschidă”, să o elibereze, pentru a ne face capabili să trăim pe deplin relația cu

Dumnezeu și cu alții. El s-a făcut om pentru ca omul, făcut interior surd și mut de păcat, să poată asculta glasul lui Dumnezeu, glasul Iubirii care vorbește inimii sale, și astfel să învețe la rândul său să vorbească limbajul iubirii, traducându-l în gesturi de generozitate și de dăruire de sine.

Maria, cea care s-a „deschis” total la iubirea Domnului, să ne dobândească să experimentăm în fiecare zi, în credință, minunea lui „Effată”, pentru a trăi în comuniune cu Dumnezeu și cu frații.

După Angelus, Sfântul Părinte a spus următoarele:

Iubiți frați și surori,

Ieri, la Loreto, în Sanctuarul Pontifical al Sfintei Case, s-a celebrat sărbătoarea Nașterii Mariei și s-a demarat propunerea de spiritualitate pentru familii: Casa Mariei, casă a fiecărei familii. Să încredințăm Sfintei Fecioare inițiativa sanctuarului și pe cei care, în diferite moduri, vor lua parte la ele.

Astăzi, la Strasbourg, se celebrează beatificarea lui Alfonsa Maria Eppinger, fondatoare a Surorilor Preasfântului Mântuitor. Îi aducem mulțumire lui Dumnezeu pentru această femeie curajoasă și înțeleaptă care, suferind, tăcând și rugându-se, a mărturisit iubirea lui Dumnezeu mai ales față de cei care erau bolnavi în trup și în spirit. Aplauze pentru noua fericită toți împreună!

Vă salut cu afect pe voi toți, romani și pelerini care provin din diferite țări: familiile, grupurile parohiale, asociațiile. Salut credincioșii din Dieceza de Como, tinerii participanți la întâlnirea promovată de Opera Bisericii, miruiții din Prevalle. Urez tuturor o duminică frumoasă. Și vă rog, nu uitați să vă rugați pentru mine. Poftă bună și la revedere!

Întâlnirea Națională a Reuniunii Mariane de la Cluj-Napoca

În perioada 6-8 septembrie 2018, la Cluj-Napoca a avut loc Întâlnirea Națională a Reuniunii Mariane, cu tema „Preasfânta Fecioară Maria, modelul nostru”.

Din partea Eparhiei de Oradea am participat trei marianiști : Mirela Flimon, Silvia Pantiș de la Oradea și domnul Dărăbăneanu de la Beiuș, împreună cu Părintele spiritual Traian Dobrată.

Întâlnirea a debutat joi, 6 septembrie, cu Sfânta Liturghie arhierască, ținută la Catedrala „Schimbarea la Față”.

Cuvinte de deschidere a lucrărilor ne-au adresat: P.S.S. Florentin Crihălmeanu, Episcop de Cluj-Gherla, doamna Angela Groza, președintă la nivel național, doamna Monica Culea, președinta Reuniunii Mariane a Eparhiei de Cluj-Gherla, și pr. Ioan Fărcaș, asistent spiritual național.

Pe toată perioada lucrărilor, delegațiile eparhiale ne-am unit în rugăciune, am participat la celebrarea Euharistică, am împărtășit experiențe, ne-am revizuit îndatoririle de marianiști, ne-am îmbogățit cunoștințele și credința prin conferințele la care am participat.

„Fie mie după cuvântul Tău”, este conferința ținută de Florin Pop, Părintele spiritual al Eparhiei de Cluj-Gherla, conferință din care se desprinde învățătura de a avea răbdare, a asculta Cuvântul lui Dumnezeu, așa cum Fecioara Maria a avut răbdare să asculte. Prezența Mariei trebuie așezată în sufletul nostru la loc de cinste. Să ne străduim să-i aducem cinstitori Mamei Cerești.

Conferința „Fecioara Maria, modelul nostru”, ținută de pr. Ioan Fărcaș, ne îndeamnă la rugăciune cu încredere, mai ales la rugăciunea Rozariului, pentru că cea mai mare plăcere a Mamei lui Dumnezeu este să ne dea ajutor. Să avem statornicie și fidelitate, pentru că Ea nu a abandonat planul lui Isus.

Ne-a captivat în mod deosebit momentul omagial „Cardinal Iuliu Hossu”, o adevărată lecție de istorie ținută de Preasfințitul Florentin Crihălmeanu.

De menționat e faptul că „Anul Centenarului Marii Uniri” s-a dedicat Episcopului martir și mărturisitor Iuliu Hossu, vestitorul Unirii de la Alba Iulia, cel a cărui deviză o știm cu toții „Credința noastră este viața noastră”, cel pe care Papa Paul al VI-lea îl numește, la 10 martie 1973, „Simbol și far al fidelității, model de credință”.

P.S.S Florentin s-a implicat, de altfel, în aproape tot programul Reuniunii Mariane.

Surorile din „Congregația Maicii Domnului” au organizat o seară de rugăciune în întâmpinarea „Sărbătorii Nașterii Maicii Domnului”, care a cuprins slujba „Verniclei”, „Paraclisul Maicii Domnului” și o

oră de „Adorație Euharistică”. Ele au fost bune gazde și pentru membrii Reuniunii Mariane veniți din țară.

Ziua de 8 septembrie a fost o sărbătoare solemnă, care s-a remarcat printr-o procesiune a greco-catolicilor, începând de la Catedrala „Schimbarea la Față” până la „Comunitatea Surorilor Maicii Domnului”. Pe tot parcursul drumului, preoții și credincioșii au intonat cântece mariane și au recitat rugăciunea Rozariului. Sfânta Liturghie a devenit mai frumoasă prin participarea alături de P.S.S. Florentin, Episcop de Cluj-Gherla, și a unui înalt oaspete din Iordania, P.S.S. Kyr Joseph Ghebara, Arhiepiscop de Petra și Filadelfia, și a altor oficialități.

Din cuvintele de învățătură ale P.S.S Florentin am ales cele în care ne-a invitat la contemplarea frumuseții Fecioarei Maria și a explicat ce înseamnă această frumusețe.

„În Fiica aleasă a Tatălui strălucește cea mai frumoasă și mai virtuoasă dintre creaturi. În Ea putem contempla Femeia înveșmântată în Soare, care strălucește de razele divinității, spune cartea Apocalipsului, este ca un cristal transparent la razele dumnezeiești, Ea este cea care calcă răul în picioare cu puterea harului și deplinătatea comuniunii cu Dumnezeu. Capul Ei este împodobit cu diadema stelelor virtuților, ale celor aleși de Dumnezeu. Frumusețea Mariei constă, în primul rând, în acel har excepțional pe care doar Ea l-a primit de a nu fi atinsă de rău, de a fi concepută fără de păcat...Contemplăm în Maria un model de viață în smerenie, în modestie, în sfântă indiferență față de cele materiale”.

Ne provoacă o mare bucurie să avem o astfel de Mamă. Să o respectăm, să o iubim, să o slujim cu credință. Cine aleargă la Maria se va mântui!

Cu blândul Isus, să ne binecuvânteze Fecioara de Sus!

Silvia PANTIȘ

ÎNDEMNUL CONFERINȚEI EPISCOPALE ROMÂNE

cu privire la Referendumul din 6-7 octombrie 2018

către preoții și credincioșii catolici din România și către toți oamenii de bunăvoință

Noi, episcopii de ambele rituri ai Bisericii Catolice din România, reuniți la Șumuleu Ciuc în Sesiune plenară de toamnă a Conferinței Episcopale Române, salutăm plini de speranță decizia de declanșare a Referendumului ce va avea loc în zilele de 6 și 7 octombrie 2018 pentru revizuirea Constituției României.

Inițiativa demarată încă din anul 2015 de Coaliția pentru familie din care fac parte și Asociația Familiilor Catolice Vladimir Ghika și Acțiunea Catholică din România, de a înlocui actuala formulare a articolului 48, aliniatul 1, din Constituție: „Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între soți”, cu formularea: „Familia se întemeiază pe căsătoria liber consimțită între un bărbat și o femeie, pe egalitatea acestora și pe dreptul și îndatorirea părinților de a asigura creșterea, educația și instruirea copiilor”, își propune să înlăture orice echivoc cu privire la termenul „soți”, precizând că numai uniunea liber consimțită între un bărbat și o femeie se poate constitui în căsătorie. Precizarea este în deplin acord cu învățătura Evangheliei, dar și în spiritul tradiției neamului românesc, motiv pentru care Biserica Catholică a susținut încă de la început inițiativa venită din partea laicului și a unui mare număr de cetățeni.

Constituția are menirea de a sta la baza unei legislații adecvate în domeniul familiei în care să fie tutelate drepturile fiecăruia și să fie respectată natura lucrurilor în tradiția creștină; termenul căsătorie neputând fi utilizat decât pentru a defini realitatea uniunii

stabile și deschise la viață dintre un bărbat și o femeie (cf. Scrisoare deschisă din 04.05.2017). De aceea, reafirmăm necesitatea acestei precizări în Constituția țării noastre, prin modificarea articolului 48, aliniatul 1.

În documentul *Amoris Laetitia*, dedicat familiei din zilele noastre, Papa Francisc ne încurajează să apărăm căsătoria între un bărbat și o femeie ca temelie a familiei naturale și să nu ne fie teamă în a o promova, cu riscul de a contrazice sensibilitatea actuală ori curentele de gândire la modă (cf. nr. 35). În acest sens, noi, toți episcopii romano-catolici și greco-catolici din România, vă îndemnăm să susțineți modificarea articolului 48 din Constituție prin prezența la vot în ziua Referendumului. De asemenea vă îndemnăm călduros să faceți cunoscut acest eveniment acasă, la muncă, în grupurile de prieteni și cunoscuți, și, ca formă de apostolat, să promovați participarea la vot.

Episcopii Catolici din România

Voluntariatul, „un capital plin de viață al Bisericilor noastre”

«Misiunea noastră de Păstori ne conduce în mijlocul oamenilor și inimile noastre ascultă strigătul numeroaselor suferințe fizice, de aproape și de departe», se spune în Mesajul final redactat la încheierea adunării plenare a Consiliului Conferințelor Episcopale din Europa (CCEE), care a avut loc în Polonia, la Poznan, între 13 și 16 septembrie 2018.

Participanții și-au concentrat atenția în mod deosebit asupra solidarității și, implicit, asupra voluntariatului care „pune în mișcare mii de creștini în Europa și se prezintă ca un fenomen consistent și esențial, în măsură să intre în contact – cu un dinamism creativ deosebit – cu mulți săraci și marginalizați prezenți în societățile noastre opulente”.

Definind voluntariatul „un capital plin de viață al Bisericilor noastre”, participanții la adunarea plenară de la Poznan au subliniat necesitatea formării în vederea voluntariatului, „pornind de la formarea spirituală ca adeziune la Isus Cristos”, alimentarea cu Cuvântul și sacramentele lui Isus generând dorința urgentă de în-

vățuire a carității și fortificând calitatea mărturiei.

În documentul final al adunării plenare a Consiliului Conferințelor Episcopale din Europa se exprimă și necesitatea evanghelizării noilor forme de sărăcie – despre care vorbește papa Francisc în exortatia apostolică „Evanghelii Gaudium”, referindu-se la nerespectarea vieții, la destrămarea familiei, la impunerea culturii genului, la restrângerea câmpului libertăților, inclusiv a libertății religioase, la chestiunea privind migrații și refugiații.

Mesajul final acordă spațiu temei dialogului ecumenic și interreligios, evidențiind totodată necesitatea dialogului civil, mai ales în actualul context european, caracterizat de tensiuni tot mai crescânde.

Reuniunea episcopilor catolici din Europa, cu desfășurare la Poznan, a avut loc în contextul manifestărilor jubiliare prilejuite de împlinirea a 1050 de ani de la înființarea, la Poznan, a primei dieceze din Polonia și a 100 de ani de la redobândirea independenței țării.

De Centenar, din orașul în care s-a născut Iuliu Maniu în orașul din care s-a înălțat la cer

De 18 ani, tinerii pelerini cinstesc memoria lui Iuliu Maniu luând parte la pelerinajul anual care pornește de la Șimleu Silvaniei, orașul în care s-a născut Iuliu Maniu, poposesc la Bădăcin și vizitează Casa Memorială „Iuliu Maniu” și locul în care ar fi trebuit să se odihnească, și se sfârșește la Groapa Comună din Sighet, acolo unde, în anonimat, Maniu își doarme somnul cel de veci. Și în acest an, pelerinii vor petrece câteva zile în rugăciune și jertfă, cinstind astfel memoria înaintașilor care la rândul lor s-au jertfit pentru acest neam. Pelerinajul se desfășoară în perioada 22 august-1 septembrie și se întinde pe un traseu de 165 de km de mers pe jos, indiferent de condițiile vremii.

Pelerinii s-au întâlnit miercuri, 22 august, la Biserica Greco-Catolică „Sfânta Treime” din Șimleu Silvaniei, după care au pornit spre Bădăcin, prima localitate în care au și înnoptat. Scopul pelerinajului este de a comemora episcopii și martirii închisorilor comuniste, printre care se numără și Iuliu Maniu, victimă a dictaturii roșii, decedat în închisoarea din Sighet alături de patru episcopi greco-catolici, canonici și mulți demnitari. În ziua în care a murit, pe data de 5 februarie 1953, comandantul închisorii a anunțat la București decesul lui Maniu spunând doar atât: „S-a stins lumina în celula 3!”.

„M-au impresionat mărturiile supraviețuitorilor din închisoarea de la Sighet”

Pentru tineri, pelerinajul este o adevărată provocare, mulți dintre ei și-au schimbat modul de a fi, de a gândi, și de a relaționa, în urma acestei experiențe. Ca în fiecare an, prima localitate vizitată de pelerini a fost satul Bădăcin, unde se vizitează Casa Memorială „Iuliu Maniu”, mormintele familiei Maniu și biserica. Traseul pelerinilor continuă, iar pe parcursul zilelor care urmează, ei străbat mai multe localități, printre care: satul Bocșa – satul natal al lui Simion Bărnuțiu,

Bocșița, Cehu Silvaniei, Băsești – locul în care s-a născut Gheorghe Pop de Băsești, Ulmeni, Mireșu Mare, Baia Mare, Șișești, Hărniciești, Giulești – localitatea de origine a fruntașului țărănist Ilie Lazăr, Vadu Izei, și, în final, orașul Sighetu Marmăției, care va fi traversat până la Cimitirul Săracilor, acolo unde zac trupurile celor care au murit în închisoarea din centrul orașului, azi Memorialul victimelor comunismului. Pe data de 29 august se sărbătorește Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul, iar pelerinii vor participa la Sfânta Liturghie care se va celebra în Memorial. „Am așteptat cu nerăbdare acest pelerinaj. Mi-a plăcut pentru că pe tot parcursul drumului m-am simțit tot mai aproape de Dumnezeu. M-au impresionat mărturiile supraviețuitorilor din închisoarea de la Sighet”, ne-a transmis un pelerin care a participat în anii precedenți.

Pelerinajul a fost organizat pentru prima oară în anul 2000, când inițiatorul pelerinajului, călugărul Florian Gui, a străbătut pentru prima dată pe jos acest traseu. Organizatorii sunt Episcopia Greco-Catolică de Oradea și Congregația „Don Orione”.

www.salajeanel.ro

Începerea Cauzei de beatificare a fratelui MIHAI NEAMȚU

Pe data de 23 iulie 2018, Congregația pentru Cauzele Sfinților a emis decretul *nihil obstat* prin care își exprimă acordul pentru începerea Cauzei de beatificare și canonizare a Slujitorului lui Dumnezeu MIHAI NEAMȚU OSBM.

Miercuri 15 august 2018, de Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, Preafericitul Părinte Cardinal LUCIAN, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unită cu Roma, Greco-Catolică, a publicat Edictul prin care se manifestă în mod public Cererea Părintelui Postulator Cristian Barta, legată de începerea Cauzei și a Anchetei arhiepiscopale asupra vieții și virtuților eroice, precum și asupra faimei de sfințenie unită cu faima semnelor ale Slujitorului lui Dumnezeu MIHAI NEAMȚU OSBM.

Fratele MIHAI NEAMȚU s-a născut pe data de 13 octombrie 1924 la Prilog în județul Satu-Mare. După doi ani petrecuți la mănăstirea greco-catolică de la Bixad, din cauza problemelor de sănătate, tânărul MIHAI NEAMȚU revine la casa părintească, unde, în perioada de persecuție a Bisericii Greco-Catolice, a în-suflețit o intensă activitate pastorală pentru numeroși credincioși, fiind în permanență urmărit de serviciile de Securitate. Casa fratelui MIHAI a devenit astfel reazăm pentru mulți nevoiași, care îl cercetau pe călugărul de la Prilog spre a primi povețe și alinare în nevoile lor trupesti și sufletești.

Călugărul MIHAI NEAMȚU OSBM a trecut la Domnul pe 23 iunie 2000.

www.bru.ro

Tinerii... și muzica zilelor noastre

În perioada 3-7 septembrie 2018, la Râșnov, Departamentul Artistic din cadrul Biroului Pastoral Eparhial pentru Laici din Oradea, în colaborare cu Asociația Hope din Italia, a organizat un curs de formare național pentru tinerii care cântă sau compun muzică.

Muzica, pentru noile generații, este ca o carte de "antropologie" deoarece ei se inspiră din aceasta și iau ca modele pe artiștii din ziua de azi.

Prin acest curs, biserica își propune să fie alături de tinerii talentați, să îi ajute să își identifice propriul stil, să își poată împărtăși emoțiile și trăirile cu cei care îi ascultă și să devină un instrument de promovare a adevăratelor valori.

La acest curs au fost prezenți peste 30 de tineri din întreaga țară (Constanța, Iași, Ialomița, Zalău, Roman, Cluj-Napoca, Blaj, Oradea, București, Brașov, Marghita, Tg-Jiu). Această rețea de tineri pe care noi dorim să o construim a avut ocazia să fie îndrumată pe parcursul zilelor de formare de către: Andrei Tudor – compozitor, dirijor, producător, Paula Seling – Artist, Compozitor, Marco Brusati – Director Asociația Hope –Italia și nu în ultimul rând Ovidiu Lazar, care s-a ocupat de organizare și a făcut ca acest masterclass să fie posibil.

Împreună cu formatorii, tinerii au reușit să își îmbunătățească aptitudinile muzicale și să creeze o echipă unită care să colaboreze și în viitor. Fiecare participant a interpretat un cântec, iar după aceasta au urmat sfaturile și indicațiile foarte utile ale formatorilor din România și Italia. Totodată tinerii au fost împărțiți în patru grupuri și au fost provocați de către organiza-

tori să compună o piesă pornind de la valorile și informațiile transmise de către formatori. Încă o dată tinerii ne-au demonstrat că sunt creativi, apreciază frumosul și că dacă sunt îndrumați și ascultați pot să creeze lucruri deosebite.

Tot acest itinerariu al tinerilor a fost presărat cu momente de rugăciune și meditații care să îi ajute să crească și să își consolideze propria identitate.

După plecarea tinerilor, au ajuns delegațiile liceelor greco catolice și romano catolice din Oradea, Blaj, Cluj și București, împreună cu care vom organiza 5 conferințe în luna Octombrie, pentru tinerii din liceele menționate mai sus. Am decis să ne întâlnim pentru a construi împreună o metodă prin care biserica și școala să fie aproape de tineri. La această întâlnire, împreună cu domnul Marco Brusati, s-a studiat figura tânărului de astăzi și evoluția antropologică, pornind de la noile mijloace de comunicare (Facebook, Tweeter, Instagram, WhatsApp, Snapchat e.t.c). Această evoluție din ultimii 15 ani este uimitoare.

Întreaga echipă a lucrat la modalitatea prin care conferințele propuse tinerilor din fiecare liceu să fie cât mai eficiente și constructive.

Mulțumim doamnei Paula Seling, domnilor Andrei Tudor, Marco Brusati, Ovidiu Lazar și Preasfințitului Virgil pentru susținerea necondiționată a acestui proiect! Nu în ultimul rând, mulțumim echipei de profesori și delegați ai tuturor liceelor mai sus menționate!

Pr. Paul POPA

Resfințirea bisericii din Ghenci

A fost o zi de sărbătoare pentru comunitatea greco-catolică din satul Ghenci, protopopiatul Carei, duminică, 26 august 2018, întrucât a fost resfințită biserica din localitate după renovări majore atât în interior, cât și în exterior.

Ceremonia a început la ora 11.00 și a fost celebrată de Mons. Pascal Gollnisch, vicar general al Ordinariatului pentru catolicii orientali din Franța, director general al Asociației *L'Œuvre d'orient* din Paris, alături de Pr. Vicar Foraneu și Părintele Protopop de Carei, Pr. Radu Dan Filip, Pr. Antoniu Chifor, vicar cu preoții, Pr. Aurel Hendea, Protopop de Tășnad, Pr. Lucian Constantin Cociorva, parohul locului, precum și alți preoți din Grecia, din protopopiatele de Carei, Tășnad și Oradea. La acest eveniment a fost prezent și primarul localității, Domnul Marius Andrei Roka.

Renovarea capitală a bisericii a început în anul 2010 și a constat în lucrări majore atât în interior, cât și în exteriorul bisericii. După citirea Hrisovului, acesta a fost așezat în masa altarului, alături de relicvele Sfintei Faustina Kowalska.

În cuvântul de învățătură, Pr. Antoniu Chifor a subliniat importanța acestui eveniment, dar și faptul că o clădire se reînnoiește, iar alta se distruge, făcând referire la evenimentul nefast avut loc la Palatul Episcopal, chemând însă pe toți cei prezenți la rugăciune pentru binele Bisericii.

La finalul Liturghiei au urmat câteva cuvinte pline de încărcătură spirituală rostite de Mons. Pascal Gollnisch, care a felicitat preotul paroh alături de întreaga comunitate pentru efortul depus în renovarea acestei biserici, ca mai apoi să ia cuvântul Pr. Vicar Foraneu și Părintele Protopop de Carei, Pr. Radu Dan Filip, precum și Domnul Primar Marius Andrei Roka.

Înainte de binecuvântarea finală, prin binecuvântarea și dispunerea Preasfințitului Virgil Bercea, Mons. Pascal Gollnisch i-a fost acordată crucea pectorală și epigonatul sau bedernița, ca semn de recunoștință pentru ajutorul acordat bisericii noastre, iar părintelui paroh i-a fost acordată crucea pectorală, ca semn de recunoștință pentru munca depusă în via Domnului. Au urmat înmânări ale unor diplome de mulțumire pentru câteva Asociații și persoane apropiate preotului paroh, pentru ajutorul financiar acordat de aceștia în renovarea bisericii, amintind aici Asociația *L'Œuvre d'Orient* din Paris, Asociația *Kirche in Nott* din Germania și mulți alți binefăcători.

Sărbătoarea s-a încheiat cu o agapă unde au fost invitați toți cei prezenți.

Eugen IVUȚ - Biroul de presă

Hramul Bisericii Greco-Catolice din Ștei

Duminică, 12.08.2018, a fost sărbătoare în Parohia Greco-Catolică din Ștei, unde s-a celebrat Hramul Bisericii „Schimbarea la Față”. Alături de comunitatea credincioșilor locali au participat grupuri din Beiuș, incluzând aici și corul Parohiei „Sfintii Trei Ierarhi” care au animat Sfânta Liturghie, credincioși din Băița, Vașcău și din alte împrejurimi.

A celebrat Sfânta Slujbă Pr. Protopop Zorel Zima (protos), Pr. Paroh Emil Ghiurcă, Pr. Vasile Răzvan Iacob (predicator), iar alături de aceștia un grup de preoți compus din Pr. Gheorghe Marius Boța, Pr. Iosif Slobotnic, Pr. Marius Taichiș, Pr. Marcel Ioan Rostaș.

După cuvântul de mulțumire a Pr. Protopop și cel al Pr. Paroh, a urmat Întâlnirea Protopopială a Reuniunii Mariane, tot Pr. Vasile Răzvan fiind cel care a ținut un cuvânt de învățătură; la finalul acesteia, Pr. Protopop a citit mesajul adresat de către Dna. Otilia Bălaș, președinte al acestei Asociații.

Săvârșită fiind și această întâlnire, ne-am îndreptat cu toții în curtea parohială unde a avut loc o agapă frățească, unde comunitățile adunate au avut deosebită plăcere de a se cunoaște mai bine și de a discuta diverse probleme și aspecte precum ar fi Centenarul Marii Uniri sau Unirea cu Roma de la 1700.

Mulțumim Părintelui Protopop pentru participarea activă, grupului din Beiuș, grupurilor din alte părți

venite alături de părinții lor însoțitori, Părintelui Vasile Răzvan, Reuniunii Mariane, și nu în ultimul rând comunității parohiale din Ștei pentru efortul depus și pentru iubirea arătată.

Mulțumim, desigur, Bunului Dumnezeu care ne-a oferit această ocazie de a ne aduna în Numele Său, de a-L lăuda și de a mulțumi Lui. Să nu uităm că „fundamentul unui popor îl constituie o comunitate întemeiată pe consimțământul și alianța tuturor” (Cicero), astfel și noi să stăm în Alianța cu care Dumnezeu ne-a binecuvântat.

Cursuri de formare pentru preoți și soțiile lor

În perioada 1-8 septembrie 2018, în Italia, a avut loc Cursul de formare pentru preoți și soțiile lor, la care au participat un număr de douăzeci de preoți cu soțiile din Eparhia greco-catolică de Oradea.

Participanții au sosit la Scorzè di Treviso (parohia San Benedetto) sâmbătă, 1 septembrie, în jurul orei 17.00, fiind întâmpinați de don Massimo Gallina și de familiile care i-au găzduit. În ziua următoare, preoții din Eparhia de Oradea împreună cu soțiile lor au vizitat parohia, au participat la o conferință pe tema sacramentelor căsătoriei și preoției, susținută de don Renzo Bonetti, apoi au celebrat Sfânta Liturghie în ritul bizantin.

Programul din cea de a treia a fost extrem de antrenant: după rugăciunea Laudelor, în biserică, a urmat prezentarea Școlii de evanghelizare și a celor șapte momente de rugăciune specifice Comunităților familiale de evanghelizare. Participanții au putut nota felul în care preotul colaborează cu familiile la lucrarea evanghelizării. Ziua s-a încheiat cu participarea preoților și a soțiilor lor la CFE în familii. Pentru toți a fost o experiență unică.

Marți, 4 septembrie, s-a plecat spre Salizzole di Verona (Domus Familiae), iar în seara aceleiași zile participanții s-au întâlnit cu preotul paroh din Bovolone, care le-a prezentat misiunea și activitatea sa din paro-

hie. A urmat celebrarea Sfintei Liturghii în rit bizantin, cina în parohie și întâlnirea cu familiile găzduitoare.

Miercuri, 5 septembrie, s-a vizitat Sanctuarul Madonna della Corona, iar în după amiaza aceleiași zile a avut loc o plimbare „romantică” pe Lacul de Garda, urmată de celebrarea Sfintei Liturghii în Parohia San Giovanni Battista a San Giovanni Lupatoto, de cina în parohie și de mărturie.

Ziua de joi, 6 septembrie, a fost marcată de vizitarea Veronei, de întâlnirea cu Episcopul de Verona, Mons. Giuseppe Zenti, de prânzul luat în Seminarul din Verona și de celebrarea Liturghiei în ritul bizantin în parohia Santi Angeli Custodi di Verona.

Apogeul cursului de formare a fost atins în data de 7 septembrie, zi în care don Renzo Bonetti a prezentat identitatea și misiunea sacramentelor căsătoriei și preoției. Ziua s-a încheiat cu celebrarea Sfintei Liturghii în parohia Casaleone, iar a doua zi, participanții s-au reîntors în țară. În timpul călătoriei spre casă atât preoții, cât și soțiile lor au avut posibilitatea să-și împărtășească experiența avută, și toți au subliniat că a fost un curs reușit și și-au exprimat dorința repetării unei experiențe asemănătoare, dar în care să fie inclusă și vizitarea orașelor Veneția și Padova.

Comunicat de presă referitor la incendiul care a devastat Palatul Episcopal Greco-Catolic din Oradea

Foto: www.bihon.ro

În seara zilei de 25 august, a.c. Palatul Episcopal Greco-Catolic din Oradea a fost cuprins de flăcările unui incendiu devastator, observat în jurul orei 21.30.

La fața locului s-au prezentat mai multe echipaje de pompieri care au încercat să stingă focul. Intervenția a durat mai multe ore.

Incendiul a mistuit acoperișul Palatului, în întregime, devastând de asemenea și etajul întâi al clădirii. Palatul Episcopal nu era racordat la rețeaua electrică, excepție făcând iluminatul arhitectonic exterior, care este conectat la rețeaua de iluminat stradal.

În cursul dimineții, 26 august 2018, s-a constituit o comisie de expertiză formată din reprezentanți ai Pompierilor, ai Serviciului Criminalistic al Poliției Române și ai Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, în vederea identificării surselor care au provocat incendiul. În momentul în care această comisie va pune la dispoziție rezultatele finale, acestea vor fi comunicate.

Acoperișul Palatului Episcopal a fost distrus în întregime. Valoarea pagubelor materiale este greu de estimat atât de devreme. Doar manopera refacerii integrale a acoperișului a costat peste 200.000 de euro. Înelitoarea metalică din cupru și decorațiunile acoperișului au fost primite ca donație din Italia.

Totodată, au fost avariate total sau parțial o serie de elemente arhitectonice și decorațiuni interioare prin prăbușirea tavanelor și intervenția cu apă a pompierilor.

Clădirea dispune de un foaier de marmură de Vașcău în două culori, deasupra acestuia găsim un vitraliu în stil Art Nouveau cu elemente renascentiste a căror lumină vitrată lumina toată suprafața foaierei de marmură.

Pe stâlpul de la intrare se afla o lampă Art Nouveau de bronz, de asemenea pe pereții laterali se găseau aplici în același stil. La intrarea în sălile palatului se afla portalul cu emblema ctitorului episcop Demetriu Radu.

În sălile palatului se aflau 4 sobe prețioase de maiolica verde, albă și două maro, în stilul saloanelor respective. În saloane se găseau 2 candelabre de dimensiuni mari, unul în stil neogotic, respectiv Art Nouveau. E greu de estimat valoarea acestora, ținând cont de vechimea, dimensiunea și măiestria execuției lor.

Ferestrele aveau sticla de secol XIX cu lemnărie în stilul încăperilor, cu rolete din epocă. Parchetul din sălile principale era o intarsie cu elemente geometrice în același stil. Ușile palatului completau desăvârșirea decorațiunilor în stil eclectic. Inclusiv clanțele din bronz erau adevărate opere de artă.

Zugrăveala pereților era demonstrație de măiestrie a artei 1900. La etaj mai exista un vitraliu în holul principal. Capela adăpostea decorațiuni specifice unui lăcaș de cult neobaroc, iar turnurile și acoperișul aveau decorațiuni metalice.

(continuare în pag. 11)

Consiliul Local a aprobat contractul de parteneriat pentru reabilitarea Palatului Episcopal Greco-Catolic

Lucrările de consolidare, reabilitare și refuncționalizare a clădirii Palatului Episcopal vor dura 3 ani și vor fi realizate de către Primăria Municipiului Oradea. La sfârșitul lucrărilor, Palatul Episcopal va găzdui Curia Episcopală precum și Muzeul Greco-Catolic și un Centru Cultural care vor fi administrate de Primăria Oradea pentru o perioadă de 20 de ani și care vor fi deschise publicului larg. Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea își păstrează calitatea de proprietar asupra întregului imobil și, împreună cu Primăria Municipiului Oradea, va depune toate eforturile pentru atragerea de subvenții, fonduri nerambursabile și colectarea de donații de la persoane fizice și juridice.

Consiliul Local al municipiului Oradea a aprobat azi, 31 august 2018, Contractul de parteneriat între Municipiul Oradea și Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, de Oradea, în vederea realizării lucrărilor de consolidare, reabilitare și refuncționalizare a clădirii afectate de incendiul din data de 25 august și administrării de către Municipiul Oradea a Palatului Episcopal Greco-Catolic din Oradea, pe o perioadă de minimum 20 de ani.

Aceste soluții au fost identificate de reprezentanții Primăriei Oradea și ai Episcopiei, cu scopul reabilitării acestei clădiri emblematice și redării ei în circuitul public, ținând seama de distrugerile masive pe care incendiul le-a provocat clădirii Palatului Episcopal Greco-Catolic din Oradea.

Prin încheierea acestui contract de parteneriat, s-a convenit ca Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea să transmită imobilul în administrare, pe durata a 20 de ani, Municipiului Oradea, termenul putând fi prelungit prin acordul părților. În acest sens, Episcopia va pune la dispoziția Municipiului Oradea imobilul Palatul Episcopal Greco-Catolic (monument istoric construit între anii 1903-1905 după proiectul arhitectului Kalman Rimanoczy junior) și construcțiile anexe în vederea realizării lucrărilor de consolidare, reabilitare și refuncționalizare.

Municipiul Oradea va curăța într-o primă clădirea de moloz și va realiza o expertiză de rezistență, care să indice părțile din edificiu care se pot refolosi, respectiv care trebuie demolate. În a II-a etapă, în

toamna acestui an, se vor realiza lucrări „de urgență” pentru punerea în siguranță a clădirii, inclusiv zona de acoperiș. În a treia etapă, se vor realiza reabilitarea și refuncționalizarea efectivă a clădirii, inclusiv partea interioară, conform planurilor inițiale.

Ce prevede contractul?

Contractul prevede cesionarea în favoarea Municipiului Oradea a dreptului de a obține autorizații, de a realiza lucrări de consolidare, reabilitare și refuncționalizare, respectiv de a folosi cu titlu gratuit imobilul.

Palatul Episcopal Greco-Catolic din Oradea va fi declarat bun de interes public și transmis în folosință gratuită Municipiului Oradea, cu destinația de edificiu social-cultural, în vederea amenajării și funcționării, pe durata a minimum 20 de ani, a unui centru cultural și spațiu expozițional, cu respectarea eticii creștine și a normelor canonice ale cultului Greco-Catolic.

Lucrările de consolidare, reabilitare și refuncționalizare a imobilului ar urma să se finalizeze în termen de cel mult trei ani. La terminarea lucrărilor, Municipiul Oradea va preda proprietarului – Episcopiei Române Unite cu Roma Greco-Catolică, de Oradea, parte din imobilul reabilitat, cu destinație de sediu curiei episcopale, în suprafața utilă de minim 1/3 din suprafața totală.

Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică de Oradea va păstra calitatea de proprietar asupra întregului imobil consolidat și reabilitat, transmis în folosință gratuită Municipiului Oradea.

(urmare din pag. 10)

Toate aceste valori patrimoniale vor fi evaluate de o comisie specială a Episcopiei Greco-Catolice de Oradea, pentru a se constata dacă se mai pot recupera.

În perioada care urmează, atenția Episcopiei Greco-Catolice este direcționată spre eliminarea riscului de prăbușire a pereților Palatului, într-o primă fază, iar apoi, în pregătirea unui proiect pentru reconstruirea acestuia.

Tristul eveniment reprezintă o tragedie atât pentru Biserica Greco-Catolică, cât și pentru Oradea, întrucât clădirea, monument istoric, este o emblemă a comunității orădene, fiind încărcată de istorie și semnificații.

Palatul episcopal a fost ctitorit de către episcopul Demetriu Radu, cel care a prezidat împreună cu Gheorghe Pop de Băsești Marea Adunare de la Alba Iulia,

pe 1 Decembrie 1918. Palatul a fost inaugurat în 1905, într-un stil eclectic, proiectat de arhitectul Rimanoczy Kalman jr.

În 1948, odată cu desființarea Bisericii Greco-Catolice de către regimul comunist, clădirea a fost confiscată și transformată în Școală Populară de arte, iar apoi în Biblioteca Județeană.

Palatul Episcopal a fost retrocedat Episcopiei Greco-Catolice în anul 2005. A fost restaurat acoperișul, fațada exterioară și curtea. Palatul Episcopal Greco-Catolic din Oradea reprezintă o bogăție arhitecturală, spirituală și istorică a întregii comunități din Oradea.

Suntem încrezători în Bunul Dumnezeu care nu ne-a abandonat niciodată. El va fi cel care ne va ajuta împreună cu toți oamenii de bunăvoință.

Otilia BĂLAȘ

Palatul Episcopal Greco-Catolic din Oradea a ars

În noaptea de 25 august din acest an a ars „Palatul Episcopal Greco-Catolic” din Oradea. De totdeauna, mistuirea în foc a unui edificiu prăbușește sufletele, care, căzute și risipite și ele, caută speranța. În Antichitatea greco-latină se credea că, atunci când se prăbușește în foc o clădire purtătoare de valori, se naște speranța, pe care titanii o poartă pe frunțile și umerii lor.

În noaptea durerii priveam neputincioși focul ce nu se lăsa stins. Și totuși, peste flăcările pustiitoare, pâlpâia SPERANȚA:

biruința binelui asupra răului, încrederea că Dumnezeu ne va veni în ajutor, că Palatul se va reclădi. Eram cu toții inimă lângă inima Preasfințitului nostru, în SUFERINȚĂ și SPERANȚĂ.

Palatul a fost ridicat de Episcopul Demetriu Radu (1861-1920). Preasfinția Sa a dorit atât de mult să ridice Palatul Episcopal, încât, înainte de a fi instalat Episcop al Diecezei, a cerut arhitectului Kalman Rimanoczy junior (1870-1912), planurile viitorului Palat Episcopal. Demetriu Radu a fost instalat Episcop al Oradiei la 16 august 1903, lună în care a și început demolarea parțială a vechiului Palat, din care arhitectul a păstrat o parte, iar în noiembrie clădirea era ridicată în roșu. Despre construcție, Canonicele Iacob Radu mărturisește: „Lucrările s-au executat în timp de doi ani, în toate amănuntele lor sub supravegherea și conducerea Episcopului, care parcă a avut profetica prevedere de a ridica o casă în care la plinirea vremii să poată fi primiți cu toată strălucirea Augustii Suverani ai României întregite!”

Clădirea reședinței episcopale își are originea în secolul al XVIII-lea și a cunoscut etape de extindere pe măsură ce s-a dezvoltat Episcopia. Realizat în manieră eclectică, cu elemente neogotice, romanice, Art Nouveau, baroc și bizantine, cu interioare bogate în valori artistice. Interioarele: capela Episcopilor, sălile de recepție, sala de congregație, sala de recepție, saloanele, biblioteca, toate cu pictură murală, parchet cu intarsii, candelabre și mobilier din tot ce putea fi mai frumos -

un Palat monumental al Episcopiei Greco-Catolice și al Oradiei. Palatul a fost sfințit la 11 iunie 1905 de către Mitropolitul Victor Mihaly de Apșa (1841-1918), concelebranți fiind Episcopul Vasile Hossu și Canonicele Augusti Bunea.

Arta este un semn al unui fel de a vorbi, desigur, depinde de cine vorbește și de persoana care înțelege. De mai bine de un secol Palatul Episcopal Greco-Catolic din Oradea, chiar și după incendiu, vorbește despre Dumnezeu, credință și bucuria credinței, despre bogăția rugăciunii, despre biruința adevărului și a luminii asupra întunericului, despre jertfă și martiriu. Palatul Episcopal a fost „casa” exponenților Școlii Ardelene: Samuil Micu Clain, Gh. Șincai și P. Maior. În Palat s-a creat cultură, Samuil Micu Clain, Gh. Șincai acolo și-au scris o parte din opera lor. De acolo s-a răspândit cultură, pentru ca prin ea omul să devină mai uman. Și tot acolo s-au clădit suflete mari. Palatul a vorbit și vorbește despre comunitatea noastră, despre legătura de suflet dintre noi și Episcopii anteriori, despre noi și Preasfinția Sa Virgil Bercea, uniți în gândul și fapta BINELUI.

Și aceasta voce au înțeles-o orădenii care ne sunt astăzi solidari, chiar în acest moment atât de dureros. Pentru căldura și solidaritatea cu care ne înconjoară, pentru atenția instituțiilor, a Primăriei Municipiului, suntem profund mișcați și recunoscători.

Prima declarație publică a Preasfințitului Virgil Bercea, după incendiul care a devastat Palatul Epsicopal Greco-Catolic

Lăudat sa fie Isus!

Este un moment foarte trist, păcat că s-a întâmplat ceea ce s-a întâmplat. Îmi este greu să îmi adun gândurile. Este o drama pentru Episcopie, pentru că, da, e adevărat, e proprietatea noastră, dar e o dramă pentru întreaga Oradie. Practic, aceste clădiri ale cui sunt, ale orădenilor!

Le mulțumesc pe acesată cale pentru că au demonsrat cât de mult își iubesc orașul. Dumneavoastră știți cât de greu s-a lucrat aici, cu ce eforturi am reușit să facem să strălucească în mijlocul orașului acest edificiu.

Il rog pe bunul Dumnezeu sa ne ajute să nu îngenunchem și să mergem înainte, să îl putem recos-trui. Va fi un efort extraordinar de greu, dar am văzut enorm de multă disponibilitate. Din partea orădenilor înainte de toate, din partea întregii țări, am văzut disponibilitate din partea episcopilor noștri. Am văzut multă disponibilitate din partea episcopilor ortodocși, ne-a sunat inclusiv Patriarhul, din partea evreilor, a reformaților, a neoprotestanților. Am înțeles bine că de fapt acest edificiu este al Orădiei, al nostru, al tuturor, nu este numai al greco-catolicilor.

Am văzut un val de simpatie și sinceritate din partea episcopilor din aproape întreaga Europă care, văzând drama care s-a întâmplat aici, ne-au transmis că ne sunt aproape nouă și orădenilor, ne sunt aproape acum sufletește, dar că nu vor uita să ne ajute la reconstruire.

Este o mare încercare. Dreptul Iov a spus:

Foto: www.bihon.ro

“Domnul a dat, Domnul a luat, Fie numele Domnului binecuvântat”. Spun și eu ca dreptul Iov, Domnul a dat, Domnul a luat, Fie numele Domnului binecuvântat. Să ne ajute bunul Dumnezeu ca să-l redăm comunității noastre orădene. Așa cum a fost!

Vreau să mai spun că disponibilitatea Primăriei Oradea este o disponibilitate totală, dar și din partea Prefecturii, a Consiliului Județean. Toți ceilalți care ne-au ajutat până acum, Poliție, Pompieri, săracii, tot ce au putut să facă au făcut. I-am văzut, aici am fost și eu cu ei în piață. Bunul Dumnezeu să le răsplătească tuturor!

Bunul Dumnezeu poate ca să ne ajute! Așa cum ne pot ajuta toți oamenii de bună-credință.

Eugen Ivuț - Biroul de presă

A trecut la Domnul Părintele Iosif Balint

În după amiaza zilei de 22 septembrie 2018, Părintele Iosif Balint, fost paroh al Parohiei nr. 1 din Oradea, s-a mutat la Casa Tatălui Ceresc.

Preasfinția Sa Virgil Bercea, episcopul greco-catolic de Oradea, alături de preoții, persoanele consacrate și de credincioșii Eparhiei se roagă în aceste momente pentru odihna sufletului Părintelui Iosif.

„La Tine s-a mutat sfințitul Tău slujitor, îndumnezeindu-se acum, prin taina cea făcătoare de viață, Cristoase. Primește sufletul lui ca pe o pasăre în mâinile Tale, Mântuitorule; așează-l pe el în curțile Tale, cu cetele îngerilor și odihnește pe acesta pe care l-ai luat cu porunca Ta, Doamne, pentru mare mila Ta ”.

Veșnica lui pomenire din neam în neam!

Eugen Ivuț - Biroul de presă

„Dr Iuliu Hossu – Episcopul Unirii”

A șasea conferință din seria „Conferințele Unirii” organizate de către Episcopia Greco-Catolică de Oradea și Biblioteca Județeană „Gheorghe Șincai” în parteneriat cu diferite instituții a adus în fața publicului personalitatea primului cardinal al României, Iuliu Hossu, cel care a fost ales de Marele Sfat Național să citească Declarația de Unire a Transilvaniei cu Regatul României, mulțimilor adunate pe Câmpul lui Horia.

Cu titlul „Dr Iuliu Hossu – Episcopul Unirii”, conferința domnului profesor universitar dr. Marius Bucur, prodecan al Facultății de Istorie și Filosofie din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, a conturat marea personalitate a Bisericii Greco-Catolice, dar și a istoriei neamului românesc, care l-a consacrat ca pe o icoană de arhanghel ce străjuiește și astăzi întreaga Românie, prin cuvintele rostite la 1 decembrie 1918.

Prezent la eveniment alături de Preasfințitul Părinte Virgil Bercea, s-a aflat și Preasfinția Sa Florentin Crihălmeanu, episcopul greco-catolic de Cluj-Gherla, însoțit de către vicarul general, Călin Bot. Preasfinția Sa a prezentat la finalul conferinței cele 10 panouri din cadrul expoziției deschise cu acest prilej, cu principalele momente din viața Cardinalului Iuliu Hossu. În holul polivalent al Bibliotecii a fost deschisă o expoziție cu panouri aduse de la Episcopia Greco-Catolică din Cluj.

Istoricul Silviu Sana a prezentat o scurtă evocare a personalității Episcopului Iuliu Hirțea la împlinirea celor 40 de ani de la trecerea la cele veșnice.

Cuvântul de mulțumire a fost adresat de către doamna Ligia Mirișan, directorul Bibliotecii Județene și de către Preasfinția Sa Virgil Bercea conferențiarilor, celor prezenți și tuturor celor implicați în organizarea acestor Conferințe ale Unirii.

Cardinalul Iuliu Hossu pentru fidelitatea față de

cauza românească și pentru protestele împotriva abuzurilor făcute de extremiștii maghiari cu implicarea tacită a autorităților maghiare, a fost luat în vizor de extremiștii maghiari. A fost molestat, insultat și amenințat cu moartea, scăpând cu viața din două atentate.

Sub regimul comunist a continuat să lupte pentru Biserica și neamul românesc. Deși i s-a oferit scaunul Mitropoliei ortodoxe din Iași, sau chiar cel de patriarh, și-a respectat promisiunea depusă la hirotonire, alegând, la fel ca ceilalți confrăți episcopi, calea crucii Bisericii Române Unite, drumul temnițelor și al domiciliilor obligatorii. În ultimele clipe ale vieții sale a spus: „Lupta mea s-a sfârșit! A voastră continuă! Duceți-o până la capăt!”

Iuliu Hossu:

Data și locul nașterii: 30 ianuarie 1885, Mîlaș (Bistrița-Năsăud).

Studii:

- 1892-1896 Școala primară Mîlaș (Bistrița-Năsăud).
  - 1896-1904 Gimnaziul luteran din Reghin, Liceul romano-catolic din Târgu Mureș (clasa a IV-a) Gimnaziul greco-catolic din Blaj (clasele V-VIII).
  - 1904-1910 Seminarul din Blaj și apoi Colegiul de Propaganda Fide din Roma.
  - 1910 obține diploma de doctor în teologie.
- Hirotonit: 27 martie 1910 la Roma, de către Episcopul Vasile Hossu al Gherlei.

Activitate:

- 1910-1912, revenit în țară, a ocupat funcția de

Scrisoarea PSS Virgil la începutul noului An Pastoral

„Iubiților, să ne iubim unii pe alții pentru că iubirea este de la Dumnezeu și oricine iubește este născut din Dumnezeu și-l cunoaște pe Dumnezeu. Cine nu iubește nu l-a cunoscut pe Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este iubire.” 1 Ioan 4, 7.

Preacucernici Părinți,

La începutul anului 2017 am ales să aprofundăm la nivelul Eparhiei de Oradea cele trei Virtuți Teologice: Credința, Speranța și Iubirea.

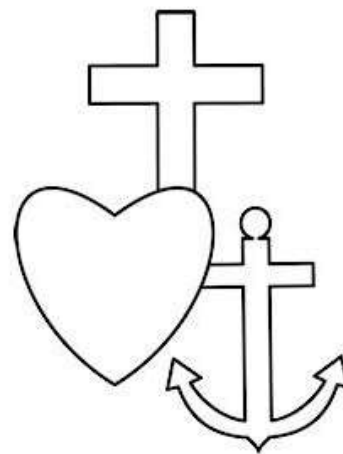
După ce în anii 2017 și 2018 am acordat o atenție deosebită virtuții Credinței, respectiv a Speranței, în acest nou an pastoral care tocmai s-a deschis vom încerca împreună să descoperim importanța virtuții Dragostei coroborată cu slujirea aproapeului.

Dragostea adevărată și sinceră față de Dumnezeu ne îndeamnă la o slujire înflăcărată față de aproapele. Dragostea primită și dăruită este pentru fiecare dintre noi o experiență originală în care se naște speranța.

În acest sens, vă îndemn ca activitățile pastorale (cateheze, misiuni populare, reculegeri și exerciții spirituale) pe care le desfășurați în fiecare parohie să fie centrate pe tema de meditat.

Fie ca Fecioara Maria, Maica lui Dumnezeu și Maica Bisericii, să crească în noi virtutea Carității și solidaritatea față de cei marginalizați.

Uniți în rugăciune.

† Virgil BERCEA, Episcop

(urmare din pag. 14)

protocolist, arhivar și bibliotecar în cadrul Episcopiei Lugojului.

- 1912, a fost promovat director de cancelarie de către Episcopul Valeriu Traian Frențiu, fiind distins cu brâu roșu – ca protopop onorar – și numit asesor consistorial.

- 1913, a fost numit profesor la Catedra de Studii Biblice a noului Seminar din Lugoj.

- 1914, a fost delegatul Bisericii Române Unite la Congresul Euharistic Internațional de la Lourdes.

- 1914-1917, datorită izbucnirii războiului, s-a înrolat voluntar ca preot militar, fiind repartizat la Viena, unde a asigurat asistența spirituală pentru militarii români și pentru răniții din spitale.

- 1917, 3 martie, a fost numit Episcop pentru Eparhia greco-catolică română de Gherla, de către Împăratul Carol I al Austriei; în 17 aprilie 1917 a fost confirmat de Papa Benedict al XV-lea și în data de 4 decembrie 1917 a fost sfințit Episcop în catedrala din Blaj; în 16 decembrie 1917 a fost instalat la Gherla.

- 1918, 1 decembrie, a fost ales în Marele Sfat Național Român și a participat la Marea Unire de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918. A citit Declarația de Unire a Transilvaniei cu Regatul României, mulțimilor adunate pe Câmpul lui Horia.

- 1918, 2 decembrie, a făcut parte din delegația care i-a dus Regelui Ferdinand I, Declarația de Unire de la Alba Iulia.

- 1919, a fost ales senator de drept în Parlamentul României.

- 1930, a mutat reședința Episcopiei de la Gherla la Cluj, în luna octombrie 1930 fiind instalat oficial în Catedrala „Schimbarea la Față”.

- 1932, a obținut dreptul de folosință, în comun

cu credincioșii romano-catolici ai Bisericii Piaristilor (Universității) din Cluj. A apărat suveranitatea și integritatea țării împotriva revizionismului.

- 1933-1934, a construit clădirea Academiei Teologice din vecinătatea Catedralei „Schimbarea la Față”.

- 1941, 25 iulie - 1945, ca urmare a cedării Ardealului de Nord către Ungaria prin Dictatul de la Viena, Episcopul Iuliu Hossu a fost numit Administrator Apostolic al teritoriilor românești intrate în componența statului ungar.

- 1945, a înființat Liceul român unit de băieți „Inochentie Micu Clain”, cel de fete „Maica Domnului” din Cluj și gimnaziul „Maica Domnului” din Jucu de Jos. A încredințat școlile de fete Congregației Maicii Domnului.

- 1946, a fost ales membru de onoare al Academiei Române.

- 1948 1 octombrie, s-a opus simulacrului „unificării” bisericești cu Biserica Ortodoxă Română și a dat decretul de excomunicare pentru preoții greco-catolici care au trecut la ortodoxism.

- 1946, a fost ales membru de onoare al Academiei Române.

- 1948 28 octombrie - 1955, a fost reținut de către Securitate și apoi închis la Ministerul de Interne, Dragoslavele, Căldărușani și Sighet.

- 1955-1970, i s-a fixat domiciliu obligatoriu la mănăstirile ortodoxe Curtea de Argeș, Ciorogârla și din nou la Căldărușani.

- 1969 28 aprilie, a fost numit Cardinal (In pectore) de către Papa Paul al VI-lea.

- 1970, 28 mai, a decedat în Spitalul Colentina din București.

Eugen Ivuț - Biroul de presă

PELERINI DIN ROMÂNIA LA ÎNTÂLNIREA MONDIALĂ A FAMILIILOR DE LA DUBLIN

Începând cu data de 21 August 2018 a avut loc la Dublin Întâlnirea Mondială a Familiilor cu tema „Evanghelia Familiei: Bucurie pentru lume”.

La acest eveniment au participat Prelați, preoți, călugări, călugărițe și laici din întreaga lume. Din România au fost prezenți pelerini din Eparhia greco-catolică de Oradea, Eparhia greco-catolică de Cluj-Gherla, Arhidieceza romano-catolică de București, Dieceza romano-catolică de Timișoara, Dieceza romano-catolică de Oradea și Dieceza romano-catolică de Satu Mare.

Evenimentul a debutat în seara zilei de Marți, 21 August la RDS cu o Rugăciune prezidată de Arhiepiscopul de Dublin Diarmuid Martin, în contemporan fiind astfel de rugăciuni în toate Diecezele Irlandei.

În Zilele de 22, 23 și 24 August tot la RDS în Dublin au avut loc Conferințe, Mese rotunde și Workshop-uri în cadrul Congresului Pastoral. Cardinali, Episcopi, Preoți, călugări, călugărițe și laici din întreaga lume au coordonat aceste momente având toate mulți participanți. În același timp au existat activități pentru cei mai tineri precum și standuri de expoziții pe teme spirituale.

În seara zilei de Miercuri, 22 August, a avut loc Sfânta Liturghie în rit Latin în limba română la biserica Our Lady of Lourdes de pe Sean McDermott Street. Celebrarea euharistică a fost prezidată de noul Episcop romano-catolic de Timișoara, ES Monseniorul Jozsef Csaba Pal. Pelerinii au fost întâmpinați de Pr. Eugen Tâmpu, Responsabilul cu pastorația românilor romano-catolici din Dublin, dar și de Pr. Dr. Coriolan Mureșan, Responsabilul cu pastorația greco-catolicilor de limbă română. A existat și un moment de Rugăciune pentru pelerini la mormântul Servului lui Dumnezeu Matt Talbot. A urmat o mică gustare organizată de Comunitatea românească din această biserică.

Joi, 23 August, pelerinii de limbă maghiară din România au participat la Sfânta Liturghie la biserica Holy Family de pe Aughrim Street. Celebrarea a fost prezidată de ES Monseniorul Jozsef Csaba Pal, Episcop de Timișoara. Înaltul Ierarh i-a mulțumit Pr. Coriolan Mureșan pentru primirea făcută în Parohia unde slujește dânsul. La sfârșitul Sf. Liturghii pelerinii au fost invitați la o mică agapă pregătită de parohia gazdă.

Sâmbătă, 25 August, pelerinii din România au participat la biserica Holy Family de pe Aughrim Street la Sfânta Liturghie greco-catolică prezidată de ES Monseniorul Dr. Florentin Crihălmeanu, Episcop de Cluj-Gherla, concelebrând ES Monseniorul Jozsef Csaba Pal, Episcop de Timișoara, și ES Monseniorul Cornel Damian, Episcop auxiliar al Arhidiecezei de București. Liturghia a fost în limba română cu ectenii și în Engleză fiind prezenți și membri ai Comunității Greco-catolice din Dublin și ai Parohiei romano-ca-

tolice locale. Preasfințitul Episcop Florentin a ținut în Cuvânt de învățătură în care a subliniat rolul important al familiei în viața Bisericii și a societății, mulțumind la final Părintelui Decan Patrick Madden și Părintelui Coriolan Mureșan pentru primire. Din partea Decanului de Dublin Centru Nord, Pr. Patrick Madden a mulțumit Înaltilor Ierarhi, preoților și credincioșilor pentru rugăciunea împreună în această biserică a Sfintei Familii. Părintele Coriolan a mulțumit la rândul său în numele Comunității Greco-catolice locale subliniind că este un moment istoric ca 3 Ierarhi să viziteze Comunitatea. După poza de Grup a urmat o Agapă pregătită de credincioșii greco-catolici din Dublin, agapă de la care nu au lipsit tradiționale sarmale făcute exact ca în Țara Maramureșului și în Țara Oașului.

Ziua de 25 August a reprezentat și momentul mult așteptat al vizitei Sfântului Părinte Papa Francisc. După ceremonia de la aeroport la care Suveranul Pontif a fost primit de Episcopi și de Tanaiste (Vicepremier), Sfântul Părinte s-a întâlnit cu Președintele Michael Higgins la Palatul Prezidențial din Phoenix Park. A urmat apoi Întâlnirea la Castelul din Dublin cu membrii Guvernului și mai multe personalități ale vieții publice irlandeze. În discursul Său la Castel în Sala Sf. Patrick, Suveranul Pontif a spus: „*Așa cum știți, motivul vizitei mele este să iau parte la Întâlnirea Mondială a Familiilor, care se ține anul acesta la Dublin. Efectiv, Biserica este o familie de familii și simte necesitatea de a susține familiile în eforturile lor pentru a răspunde cu fidelitate și cu bucurie la vocația dată lor de Dumnezeu în societate. Pentru familii, această Întâlnire este o oportunitate nu numai pentru a reafirma angajarea lor la fidelitate iubitoare, la ajutorul reciproc și la respectul sacru față de darul divin al vieții în toate formele sale, ci și pentru a mărturisi rolul unic desfășurat de familie în educarea membrilor săi și în dezvoltarea unui țesut social sănătos și înfloritor.*” După o parte dedicată familiei și păcii, Sfântul Părinte a ținut să sublinieze și faptul că: „*Sunt foarte conștient de condiția fraților și surorilor noștri mai vulnerabili - mă gândesc în special la femei, și la copii, care în trecut au îndurat situații de dificultate deosebită; și la orfanii de atunci. Luând în considerare realitatea celor mai vulnerabili, nu pot decât să recunosc scandalul grav provocat în Irlanda de abuzurile asupra minorilor din partea membrilor Bisericii care aveau funcția de a-i proteja și a-i educa. Încă răsună în inima mea cuvintele spuse la aeroport de doamna ministru pentru copii. Mulțumesc. Mulțumesc pentru acele cuvinte. Eșecul autorităților ecleziastice - episcopi, superiori călugărești, preoți și alții - în înfruntarea în mod corespunzător a acestor*

(continuare în pag. 17)

delicte repugnante a provocat pe bună dreptate indignare și rămâne motiv de suferință și de rușine pentru comunitatea catolică". În încheiere Sfântul Părinte a adăugat: "Mă rog pentru ca Irlanda, în timp ce ascultă polifonia discuției politico-sociale contemporane, să nu uite melodiile vibrante ale mesajului creștine, care au susținut-o în trecut și pot continua să facă asta în viitor. Cu aceste gânduri, din inimă invoc asupra voastră și asupra întregului iubit popor irlandez binecuvântări divine de înțelepciune, bucurie și pace. Mulțumesc."

După un moment de Rugăciune în fața relievelor Servului lui Dumnezeu Matt Talbot la biserica Our Lady of Lourdes de pe Sean McDermott Street, Suveranul Pontif s-a întâlnit la Pro-Catedrala St. Mary cu un Grup de cupluri căsătorite recent sau care au avut o aniversare specială a căsătoriei. Cu acest prilej Suveranul Pontif a spus: *"Iată ceea ce aș vrea să vă spun. Între toate formele rodniciei umane, căsătoria este unică. Este o iubire care dă naștere unei noi vieți. Implică responsabilitatea reciprocă în transmiterea darului divin al vieții și oferă un mediu stabil în care noua viață poate să crească și să înflorească. Căsătoria în Biserică, adică sacramentul căsătoriei, este partașă în mod special de misterul iubirii veșnice a lui Dumnezeu. Când un bărbat și o femeie creștini se unesc în legământul căsătoriei, harul lui Dumnezeu îi abilitază să-și pro-*

mită liber unul altuia o iubire exclusivă și durabilă. Astfel unirea lor devine semn sacramental - acest lucru este important: sacramentul căsătoriei - devine semn sacramental al alianței noi și veșnice dintre Domnul și mireasa sa, Biserica. Isus este mereu prezent în mijlocul lor. Îi susține în decursul vieții în dăruirea reciprocă de sine, în fidelitate și în unitate indisolubilă (cf. Gaudium et spes, 48). Iubirea lui Isus față de cupluri este o stâncă, este un refugiu în timpurile de încercare, dar mai ales este izvor de creștere constantă într-o iubire curată și pentru totdeauna. Puneți pariuri puternice, pentru toată viața. Riscați! Deoarece căsătoria este și un risc, dar este un risc care merită. Pentru toată viața, pentru că așa este iubirea." Câteva cupluri căsătorite au dat mărturii despre viața lor în fața Suveranului Pontif.

Pelerinii au putut să îl vadă pe Sfântul Părinte care a parcurs centrul orașului în Papamobil.

La Centrul de Zi al Capucinelor, Papa Francisc a întâlnit un Grup de persoane fără adăpost ce sunt ajutate de către Capucini spunând: *"mulțumesc pentru iubirea și încrederea pe care o aveți cu părinții capucini, mulțumesc pentru că veniți cu încredere! Vă voi spune un lucru: știți de ce veniți cu încredere? Pentru că ei vă ajută fără a vă lua demnitatea. Pentru ei, fiecare dintre*

(urmare din pag. 17)

voi este Isus Cristos. Mulțumesc pentru încrederea pe care ne-o dați nouă. Voi sunteți Biserica, sunteți poporul lui Dumnezeu. Isus este cu voi. Ei vă vor da lucrurile de care voi aveți nevoie, dar ascultați sfaturile pe care ei vi le dau: mereu vă vor sfătui bine. Și dacă aveți ceva, vreo îndoială, vreo durere, vorbiți cu ei, și vă vor sfătui bine. Voi știți că ei vă iubesc: altminteri, această lucrare aici n-ar exista. Mulțumesc pentru încredere. Și un ultim lucru: rugați-vă. Rugați-vă pentru Biserică. Rugați-vă pentru preoți. Rugați-vă pentru capucini. Rugați-vă pentru episcopi, pentru episcopul vostru. Și rugați-vă și pentru mine... îmi permit să cer un pic. Rugați-vă pentru preoți, nu uitați de asta.”

Festivalul Familiilor din Croke Park a inclus muzica irlandeză și nu numai, dans și mărturii ale mai multor familii din întreaga lume. Sfântul Părinte Papa a vorbit și aici celor pelerinilor: *”Voi, dragi familii, sunteți marea majoritate a poporului lui Dumnezeu. Ce aspect ar avea Biserica fără voi? O Biserică de statui, o Biserică de persoane singure... Pentru a ne ajuta să recunoaștem frumusețea și importanța familiei, cu luminile sale și umbrele sale, a fost scris în exortarea Amoris laetitia despre bucuria iubirii, și am voit ca tema acestei Întâlniri Mondiale a Familiilor să fie „Evanghelia familiei, bucurie pentru lume”. Dumnezeu dorește ca fiecare familie să fie un far care iradiază bucuria iubirii sale în lume. Ce înseamnă? Înseamnă că noi, după ce am întâlnit iubirea lui Dumnezeu care mântuiește, încercăm, cu sau fără cuvinte, s-o manifestăm prin mici gesturi de bunătate în routine zilnică și în momentele cele mai simple ale zilei. Și asta cum se numește? Asta se numește sfințenie”*

Duminică, 26 August, după ce Suveranul Pontif a fost la Sanctuarul Maicii Domnului de la Knock unde s-a rugat Angelus, a avut loc Sfânta Liturghie pontificată de Papa Francisc în Phoenix Park la care au participat circa 300 000 de pelerini. În ciuda ploii și a vântului credincioși de toate vârstele au venit să se roage cu Sfântul Părinte. La începutul Celebrării Euharistice Suveranul Pontif a spus la Actul penitențial: *”Cerem iertare pentru abuzurile din Irlanda, abuzuri de putere și de conștiință, abuzuri sexuale din partea membrilor calificați ai Bisericii. În mod special cerem iertare pentru abuzurile comise în diferite tipuri de instituții conduse de călugări și călugărițe și de alți membri ai Bisericii. Și cerem iertare pentru cazurile de exploatare de muncă la care au fost supuși atâția minori.*

Cerem iertare pentru momentele în care ca Biserică n-am oferit supraviețuitorilor oricărui tip de abuz compasiune, căutarea a dreptății și adevărului, cu acțiuni concrete. Cerem iertare.

Cerem iertare pentru unii membri ai ierarhiei care nu au luat asupra lor aceste situații dureroase și care au rămas în tăcere. Cerem iertare.

Cerem iertare pentru copiii care au fost luați de

la mamele lor și pentru toate acele momente în care se spunea atâtor fete-mame care încercau să-și caute copiii de care au fost despărțite, sau copiilor, care le căutau pe mamele lor, se spunea că era păcat de moarte: acesta nu este păcat de moarte, este porunca a patra. Cerem iertare.

Domnul să mențină și să facă să crească această stare de rușine și de căință și să ne dea forța pentru a ne angaja pentru ca niciodată să nu se mai întâmple aceste lucruri și pentru ca să se facă dreptate. Amin.”

În predica Sa, Papa Francisc a spus: *”Misiunea de a da mărturie despre această Veste Bună nu este ușoară. Totuși, provocările pe care creștinii le au astăzi în fața lor, în felul lor, nu sunt mai puțin dificile decât cele pe care au trebuit să le înfrunte primii misionari irlandezi. Mă gândesc la sfântul Columban, care cu micul său grup de însoțitori a dus lumina Evangheliei în ținuturile europene într-o epocă de întuneric și de decadență culturală. Succesul lor misionar extraordinar nu era bazat pe metode tactice sau planuri strategice, nu, ci pe o docilitate umilă și eliberatoare față de sugestiile Spiritului Sfânt. Mărturia lor zilnică de fidelitate față de Cristos și între ei a fost cea care a cucerit inimile care doreau cu ardoare un cuvânt de har și care a contribuit la nașterea culturii europene. Această mărturie rămâne un izvor peren de reînnoire spirituală și misionară pentru poporul sfânt și credincios al lui Dumnezeu.”*

Arhiepiscopul Diarmuid Martin a vorbit în Cuvântul Său adresat Papei despre o „noua Primăvară a Bisericii în Irlanda după o lungă iarnă”, cuvinte de speranță în contextul societății irlandeze atât de secularizate.

După Întâlnirea cu Episcopii, Papa Francisc s-a reîntors la Vatican. Următoarea Întâlnire cu Familiile va fi peste 3 ani La Roma.

Pelerinii greco-catolici din Eparhia de Oradea au avut bucuria să se roage și în bisericile ce au făcut parte din Pilgrim Walk, în moment special fiind cel în fața Statuiei Maicii Domnului de Dublin și a relicvelor Sf. Valentin din biserica carmelitană de pe Whitefriars. În biserica Saint Michan Pr. Bryan Shortall a explicat pelerinilor istoria dificilă a catolicilor Irlandei în perioada sec. XVI-XX și i-a binecuvântat cu relicva Sf. Padre Pio. Pelerinii au participat și la Pelerinajul cu relicvele Sf. Tereza de Lisieux, a Sfinților Zelig și Louis Martin în biserica Holy Family de pe Aughrim Street.

Înainte de revenirea la Oradea, pelerinii conduși de Pr. Vicar General Mihai Vătămănelu OFMConv și de Pr. Mihai Tegzeș, Consilier eparhial pentru familii, s-au întâlnit cu Pr. Timothy Bartlett, Secretarul General al Întâlnirii Mondiale a Familiilor 2018.

**Departamentul pentru pastorația familiei
din Eparhia de Oradea**

Manifestări dedicate Anului Centenar la Vintere

Manifestările dedicate Anului Centenarului Marii Uniri de la 1 decembrie 1918 au fost marcate de către Parohia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, Vintere, în colaborare cu Primăria Holod, Consiliul Județean Bihor, Asociația „Episcop Vasile Aftenie” și Prefectura Județului Bihor printr-o amplă manifestare.

Autoritățile, preoții invitați și Preasfinția Sa Dr. Virgil Bercea au fost întâmpinați la monumentală Biserică din Vintere cu flori de către preotul paroh dr. Florin Jula. Sfânta Liturghie Arhierescă a fost celebrată de către Preasfinția Sa împreună cu un sobor format din 10 preoți și diaconi. La finalul Sfintei Liturghii, a urmat parastasul pentru odihna sufletelor tuturor eroilor neamului care și-au jertfit viața pentru înfăptuirea României Mari.

Deplasarea de la Biserică la locul unde este amplasat monumentul a fost făcută cu mijloace de transport în comun, dar și pe jos, vinterenii dorind să fie prezenți în număr cât mai mare pentru a cinsti memoria înaintașilor.

Monumentul este sub forma unei cruci luminoase având înălțimea de 14 metri.

La sosirea prefectului județului Bihor, dl. Ioan Mihaiu, s-a prezentat onorul de către comandantul Garnizoanei Oradea, iar apoi a fost intonat Imnul de stat al României. Monumentul a fost dezvelit de către preotul paroh dr. Florin Jula împreună cu primarul Holodului, dl. Ioan Horga, pe placa comemorativă se găsește inscripția:

MONUMENT RIDICAT ÎN MEMORIA TUTUROR EROILOR ȘI SFINȚIT CU OCAZIA CENTENARULUI MARI UNIRI DE LA 1 DECEMBRIE 1918. ÎN AMINTIREA MĂRTURISITORILOR CREȘTINILOR GRECO-CATOLICE CARE AU CONTRIBUIT LA REALIZAREA ACESTUI IDEAL. PRIN GRIJA PĂRINTELUI FLORIN JULA-PREOT PAROH DE VINTERE 16.09.2018

Preoții, împreună cu Preasfinția Sa, au sfințit monumentul și s-au rugat pentru eroi neamului care au luptat în cele două războaie mondiale.

Au urmat alocuțiunile rostite de către Preasfinția Sa Dr. Virgil Bercea, dl. prefect al județului Bihor Ioan Mihaiu, vicepreședintele Consiliului Județean Bihor, dl. Ioan Mang, Primarul Comunei Holod, dl. Ioan Horga și preotul paroh dr. Florin Jula.

Preotul paroh Florin Jula, ca organizator și gazdă a manifestării, a menționat eforturile care au fost depuse pentru înălțarea acestui monument ridicat în memoria tuturor eroilor, indiferent de naționalitate sau confesiune. Întrucât memoria eroilor trebuie cinstită în mod neîntrerupt, s-a anunțat intenția comunității gre-

co-catolice din Vintere de a construi și amplasa Calea Crucii pe dealul din Vintere. Întrucât pe terenul limitrof monumentului a fost amplasată în timpul celui de-al doilea război mondial o baterie de artilerie a armatei române, preotul dr. Florin Jula a anunțat intenția de a se reface tranșeele, de a se reface situl militar în vederea organizării unui muzeu militar în aer liber.

Întrucât un asemenea monument nu poate fi construit fără binefăcători și sprijinul autorităților, Preasfinția Sa a oferit diplome de recunoștință celor care au făcut posibil un asemenea monument. Astfel, au primit diplome: dl. arhitect Ioan Ologu; dl. Gelu Costea- Eurocon Concept Srl, firma care a proiectat structura de rezistență a monumentului; - dl. Vajai Gheorghe- SC. Gavella Com Srl- firma care a construit monumentul; dl. Carțiș Mihai- Sc. Electro Excell Consulting, firma care a alimentat cu energie electrică monumentul; dl. Stanciu Ioan- director UAMT, care a contribuit financiar la finalizarea proiectului; dl. Lucian Silaghi, directorul Direcției Județene de Cultură Bihor; dl. Ioan Mang vicepreședinte al Consiliului Județean Bihor; dl. Ioan Horga, primarul comunei Holod.

În continuarea manifestării, un grup de copii îmbrăcați în costume populare, condus de doamna Anca Banda, directoarea Casei de Cultură a Municipiului Beiuș a prezentat un moment artistic cu cântece patriotice și poezii.

Participanții au depus coroane și buchete de flori la monument.

Fanfara a susținut câteva melodii militare, după care detașamentul militar de onoare a defilat spre bucuria nemărginită a celor prezenți care au fost emoționați și cu lacrimi de bucurie în ochi.

Mulțumim Bunului Dumnezeu pentru reușita acestei manifestări și pentru toate binecuvântările trimise părintelui Florin Jula, familiei și comunității din Vintere.

Donații pentru reabilitarea Palatului Episcopal

ȘI TU POTI SCRIE ISTORIA
FĂ O DONAȚIE PENTRU RECONSTRUCȚIA PALATULUI!

EPISCOPIA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA GRECO-CATOLICĂ DE ORADEA

EURO - RO78BTRLEURCRT0463151401	CHF - RO57BTRLCHF CRT0463151401	BANCA TRANSILVANIA
RON - RO31BTRLRONCRT0463151401	GBP - RO36BTRLGBP CRT0463151401	SUCURSALA ORADEA
USD - RO82BTRLUSD CRT0463151401	HUF - RO91BTRLHUF CRT0463151401	SWIFT: BTRLRO22

Episcopia Greco-Catolică și Primăria municipiului Oradea anunță că cei care doresc să facă donații pentru a contribui la reabilitarea Palatului Episcopal, grav afectat de incendiul din 25 august 2018, o pot face atât în conturile deschise la Banca Transilvania de către Fundația de Protejare a Monumentelor Istorice din Județul Bihor (Oradea Heritage) și de către Episcopia Greco-Catolică Oradea, cât și în numerar la obiectivele turistice din oraș, la Sala ghișeelor din cadrul Primăriei Oradea, la sediul Episcopiei Greco-Catolice și la toate parohiile Greco-Catolice ale Eparhiei de Oradea.

Astfel, se vor putea face donații la casieriile obiectivelor turistice Turnul Primăriei Oradea, Sinagoga Zion și Cetatea Oradea, de marți până duminică între orele 10.00 - 17.00, precum și la ghișeele de încasări din cadrul Primăriei Oradea, de luni până joi între orele 07.30 - 18.00, iar vineri între orele 07.30 - 15.30.

În ceea ce privește donațiile la sediul Episcopiei Greco-Catolice de pe strada Mihai Pavel nr. 4, acestea pot fi făcute de luni până vineri între orele 08.00-16.00, sau la toate Parohiile Greco-Catolice de pe întreg teritoriul Eparhiei din Oradea.

Reamintim și conturile deschise la bancă pentru donații în numerar sau cu ordin de plată:

EPISCOPIA ROMÂNĂ UNITĂ CU ROMA GRECO-CATOLICĂ DE ORADEA

EURO - RO78BTRLEURCRT0463151401
RON - RO31BTRLRONCRT0463151401
USD - RO82BTRLUSD CRT0463151401
CHF - RO57BTRLCHF CRT0463151401
GBP - RO36BTRLGBP CRT0463151401
HUF - RO91BTRLHUF CRT0463151401

Banca Transilvania
 Sucursala Oradea
SWIFT: BTRLRO22

FUNDAȚIA DE PROTEJARE A MONUMENTELOR ISTORICE DIN JUDEȚUL BIHOR

EURO - RO57BTRLEURCRT0078504002
USD - RO88BTRLUSD CRT0078504001
RON - RO69BTRLRONCRT0078504007
SWIFT: BTRLRO22